

จัดทำโดย : กองอนุศาสนาจารย์ กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ

บุญกิริยาวัตต

บุญกิริยาวัตต (อ่านว่า บุญยะ -) แปลว่า เหตุเป็นที่ตั้งแห่งการทำบุญ หมายถึงเหตุเกิดบุญ, วิธีการทำบุญ, วิธีที่เมื่อทำแล้วได้ชื่อว่าทำบุญและจะได้รับผลเป็นความสุข

บุญ หมายถึง ความสุข ดังที่พระพุทธเจ้าตรัสไว้ว่า "ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ท่านทั้งหลายอย่ากลัวต่อบุญเลย คำว่า บุญนี้ เป็นชื่อของความสุข" ฉะนั้น ลักษณะของบุญในความหมายที่สองนี้ จึงหมายถึงความสุขความเจริญ

อีกอย่างหนึ่ง บุญ หมายถึง การทำความดี ดังที่พระพุทธเจ้าตรัสไว้ว่า "พึงสั่งสมบุญทั้งหลาย อันจะนำความสุขมาให้" ฉะนั้น ลักษณะของบุญในความหมายนี้ หมายถึงการทำดี เช่น การให้ทาน การรักษาศีล เป็นต้น

บุญกิริยาวัตต โดยย่อมี ๓ ประการ คือ

๑. ทานมัย บุญสำเร็จจากการให้วัตถุเพื่อสงเคราะห์หรือบูชาแก่ผู้อื่น
๒. ศีลมัย บุญสำเร็จจากการงดเว้นจากทุจริต หรือประพฤติสุจริตทางกาย วาจา
๓. ภาวนามัย บุญสำเร็จจากการอบรมจิตให้สงบจากกิเลส (สมถภาวนา) และการอบรมปัญญาเพื่อละกิเลส

ทั้งปวง (วิปัสสนาภาวนา)

บุญกิริยาวัตต โดยพิสดารมี ๑๐ ประการ คือ

๑. - ๓. เหมือนข้างต้น
๔. อปายนมัย บุญสำเร็จจากการประพฤติอ่อนน้อมถ่อมตน
๕. เวยยาวัจจมัย บุญสำเร็จจากการชวนช่วยบำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้อื่น
๖. ปัตติทานมัย บุญสำเร็จจากการให้ส่วนบุญที่ได้บำเพ็ญมาแล้ว
๗. ปัตตานุโมทนามัย บุญสำเร็จจากการยินดีในกุศลที่ผู้อื่นได้กระทำแล้ว
๘. ธัมมัสสวนมัย บุญสำเร็จจากการฟังพระสัทธรรม
๙. ธัมมเทศนามัย บุญสำเร็จจากการแสดงพระสัทธรรม
๑๐. ทิฏฐุชุกรม การกระทำความเห็นให้ตรงถูกต้องตามความเป็นจริง

